

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Regeling tot wijziging van de Regeling erkenning bedrijfsvoorraad en de Regeling taken Dienst Wegverkeer in verband met de inning van de afvalbeheerbijdrage voor personenauto's en lichte bedrijfsauto's

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl.

1. Wat is de aanleiding?

De Stichting Auto & Recycling (SAR) heeft reeds geruime tijd overeenkomsten met veel fabrikanten en importeurs van personenauto's en lichte bedrijfsauto's om voor hen de afvalbeheerbijdrage te innen en te voldoen aan de andere wettelijke verplichtingen met betrekking tot recycling. Met dit proces wordt circa 76,5% van het totale aantal inschrijvingen van voertuigen van de categorieën M1 en N1 per jaar afgedekt.

De voornoemde overeenkomst vormt een financiële basis voor invulling en uitvoering van enkele wettelijke verplichtingen ingevolge de Wet milieubeheer en het Besluit beheer autowrakken. Het gaat hierbij meer specifiek om de wettelijke verplichting om autowrakken in te zamelen en te recyclen. De partijen bij de overeenkomst hebben een afvalbeheerstructuur opgezet. Teneinde ervoor zorg te dragen dat de afvalbeheerbijdrage wordt afgedragen in relatie tot alle auto's die in Nederland voor het eerst gekentekend worden, ook indien deze niet door leden van de RAI Vereniging gekentekend worden, heeft RAI Vereniging samen met haar leden en de SAR, ondersteund door BOVAG, verzocht om ten aanzien van de overeenkomst te besluiten tot algemeen verbindend verklaring (avv). De avv is nodig om te bewerkstelligen dat ook de producenten en importeurs die niet vrijwillig partij zijn bij deze overeenkomst verplicht worden de afvalbeheerbijdrage af te dragen die nodig is om de voorgestelde afvalbeheerstructuur in stand te houden. Alle producenten en importeurs van auto's die vanaf inwerkingtreding van de avv in Nederland van de RDW een kenteken krijgen zijn gehouden toe te treden tot de overeenkomst.

2. Wie zijn betrokken?

- De Dienst Wegverkeer (RDW);
- De Stichting Auto & Recycling (SAR);
- Fabrikanten en importeurs van personenauto's en lichte bedrijfsauto's;
- Zogenoemde erkenninghouders met een erkenning bedrijfsvoorraad van de RDW die gebruik maken van de bevoegdheid Versnelde aanvragen van inschrijvingen van voertuigen;
- Importeurs en particulieren die via de zogenoemde parallelimport in Nederland personenauto's en lichte bedrijfsauto's inschrijven via de RDW.

3. Wat is het probleem?

Door de avv zijn alle fabrikanten en importeurs van personenauto's en lichte bedrijfsauto's gebonden aan de overeenkomst van SAR voor de afdracht van een afvalbeheerbijdrage. Op grond

van artikel 49, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Wegenverkeerswet 1994 is die afdracht een voorwaarde voor de inschrijving van een voertuig in het kentekenregister. In de meeste gevallen is de RDW echter niet de organisatie die de inschrijving doet, maar het zogenoemde erkende bedrijf (fabrikant of importeur) dat gebruik maakt van de bevoegdheid Versnelde aanvragen van inschrijvingen van voertuigen. Er is dus vanuit de overheid geen controle of de afvalbeheerbijdrage daadwerkelijk is betaald.

Ondanks de avv is het voor SAR niet mogelijk om in alle gevallen zelf de afvalbeheerbijdrage te innen. In het geval van parallelimport blijft dit namelijk buiten het zicht van SAR en de Nederlandse fabrikanten en importeurs waarmee er op basis van de avv een (verplichte) overeenkomst is. Dit bedraagt een substantieel deel van de totale import van personenauto's en lichte bedrijfsauto's: circa 23,5% van het totale aantal inschrijvingen in het kentekenregister.

4. Wat is het doel?

Met deze regeling wordt bewerkstelligd dat de RDW via de erkenning bedrijfsvoorraad en de daarbij mogelijke bevoegdheid Versnelde aanvragen van inschrijvingen van voertuigen (hierna: Versnelde Inschrijving) toezicht kan houden op de afdracht van afvalbeheerbijdragen aan SAR. Daarnaast wordt de basis gelegd voor de werkwijze dat de RDW de afvalbeheerbijdrage namens SAR zal innen voor de personenauto's en lichte bedrijfsauto's die op een andere wijze dan door versnelde inschrijving ter inschrijving worden aangeboden, namelijk via de zogenoemde parallelimport buiten de erkende bedrijven om. Hiertoe zijn wijzigingen in de Regeling erkenning bedrijfsvoorraad en de Regeling taken Dienst Wegverkeer nodig. De betaling van de afvalbeheerbijdrage op grond van een avv is in artikel 49, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wegenverkeerswet 1994 reeds opgenomen als voorwaarde voor de inschrijving van personenauto's en lichte bedrijfsauto's in het kentekenregister. De betaling van de afvalbeheerbijdrage aan SAR dient plaats te vinden voor de inschrijving van een voertuig.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het voldoen aan de milieudoelstelling is in beginsel een producentenverantwoordelijkheid. Het algemeen verbindend verklaren van een overeenkomst tot inning van de afvalbeheerbijdrage zodat degene die de afvalbeheerbijdrage ontvangt voor de betrokken partijen uitvoering kan geven aan die verantwoordelijkheid, is een mogelijkheid en bevoegdheid die aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is toegekend. Daarmee is overheidsinterventie eveneens gerechtvaardigd om te zorgen dat afvalbeheerbijdrage ook daadwerkelijk wordt geïnd.

6. Wat is het beste instrument?

Het controleren of fabrikanten en importeurs voldoen aan de verplichting tot het afdragen van de afvalbeheerbijdrage op grond van de algemeen verbindend verklaarde overeenkomst kan het beste worden gekoppeld aan de inschrijving van de voertuigen in het kentekenregister. Het afdragen van de afvalbeheerbijdrage is om die reden ook reeds als voorwaarde gesteld aan de inschrijving in artikel 49, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Wegenverkeerswet 1994. Daarmee ligt het voor de hand om voor de bedrijven die zelf als erkenninghouder de inschrijving in het kentekenregister kunnen verzorgen, te waarborgen dat de RDW daar toezicht op kan

houden in het kader van de verleende erkenning. Tevens ligt het voor de hand dat de RDW zelf de afvalbeheerbijdrage namens SAR kan innen als voertuigen via de RDW worden ingeschreven. Voor beide is dan een voorziening in een ministeriële regeling nodig.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Burgers

Door de verbinding tussen de afvalbeheerbijdrage en de inschrijving van voertuigen, zoals is voorzien met deze regeling, wordt voldaan aan de wettelijke verplichtingen tot inzameling en recycling middels de daartoe dienende afvalbeheerbijdrage. Hierdoor is - met name voor burgers - de financiële bijdrage inzichtelijker en eenduidiger en wordt de naleving van de afdrachtplicht bevorderd. Door de afvalbeheerbijdrage ook van toepassing te laten zijn op voertuigen die door bedrijven zonder overeenkomst met SAR worden ingevoerd, wordt het door SAR benodigde bedrag bovendien verdeeld over een groter aantal voertuigen. De afvalbeheerbijdrage is daarom door SAR reeds verlaagd van € 37,50 (in 2020) naar € 30,- (in 2021). De financiële lasten worden gelijkelijk verdeeld over elk geïmporteerd voertuig en de lasten nemen derhalve af voor 76,5% van de geïmporteerde voertuigen.

Degenen die een voertuig voor het eerst laten inschrijven via een erkend bedrijf zullen de afvalbeheerbijdrage altijd in de rekening van dat bedrijf terugzien, omdat alle erkende bedrijven op grond van de avv in combinatie met de gewijzigde Regeling erkenning bedrijfsvoorraad een overeenkomst hebben met SAR ten behoeve van de afdracht van de afvalbeheerbijdrage. Ook in de gevallen van parallelimport zal de afvalbeheerbijdrage na inwerkingtreding van deze regeling terugkomen, nu in de rekening van de RDW naar aanleiding van het onderzoek en de inschrijving van het voertuig.

Bedrijven

De veranderingen voor autobedrijven leiden voor hen tot weinig extra lasten. Erkende bedrijven hebben vanwege de avv en de nieuwe eis en voorwaarde aan de bevoegdheid Versnelde Inschrijving een overeenkomst met SAR ten behoeve van de afdracht van de afvalbeheerbijdrage om gebruik te mogen maken van de genoemde bevoegdheid. Bovendien hebben veel erkenninghouders met de bevoegdheid Versnelde Inschrijving (ongeveer 60) al een dergelijke overeenkomst. Bedrijven en particulieren zonder erkenning bedrijfsvoorraad met de bevoegdheid Versnelde Inschrijving zijn ook verplicht de afvalbeheerbijdrage te betalen. Voor hen zal dit tot uitdrukking komen in de rekening voor het onderzoek en de inschrijving van het voertuig bij de RDW, waarin de afvalbeheerbijdrage afzonderlijk wordt opgenomen.

De administratieve lasten zullen niet stijgen. Immers, de processen tot inschrijving van het voertuig in het kentekenregister blijven hetzelfde. Alleen moet voordat de inschrijving kan plaatsvinden de afvalbeheerbijdrage worden betaald, tegelijkertijd met de gebruikelijke tarieven voor inschrijving die de RDW hanteert. Met name voor de parallelimport betekent dit lagere administratieve lasten ten opzichte van de situatie waarin de afvalbeheerbijdrage direct aan SAR zelf zou moeten worden betaald.

Overheid

Voor de Rijksoverheid heeft deze regeling een directe gevolgen.

Deze heeft wel gevolgen voor de RDW. Het niet (tijdig) betalen van de afvalbeheerbijdrage of weigeren van betalen aan de kassa van het keuringsstation van de RDW zal leiden tot weigering van de inschrijving van het desbetreffende voertuig. Daartegen kan bezwaar (en beroep) worden ingesteld, waarvoor de RDW verantwoordelijk is.

Om de afvalbeheerbijdrage te innen en af te dragen worden de RDW (ICT)-systemen aangepast en worden de medewerkers opgeleid. Op basis van de tarieven van 2020 bedragen de door de RDW begrote projectkosten (incidenteel) € 307.552,-. Dit is exclusief eventuele bouw van een module die bij herinschrijving voorziet in het herkennen van een voertuig waarvoor in de nieuwe situatie al eerder een afvalbeheerbijdrage is betaald. De jaarlijkse structurele kosten zijn ingeschat op € 78.720,-.

De RDW ontvangt voor de uitvoering van de inning en afdracht van de afvalbeheerbijdrage van SAR een kostendekkende vergoeding op basis van de integrale kostprijs van de handelingen. Tevens vergoedt SAR de eenmalige kosten die de RDW moet maken voor het inrichten van zijn processen en systemen op de inning en afdracht van de afvalbeheerbijdrage.

Milieu

Deze regeling heeft op zichzelf geen gevolgen voor het milieu, maar dient wel een milieubelang. De inning van de afvalbeheerbijdrage heeft een milieudoelstelling en het waarborgen daarvan zorgt ervoor dat SAR meer middelen kan krijgen om de milieudoelstellingen ten aanzien van het recyclen van autowrakken te bereiken.